
Istungidokument

A9-0429/2023

11.12.2023

RAPORT

liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamise kohta
(2023/2084(INI))

Põhiseaduskomisjon

Raportöör: Paulo Rangel

SISUKORD

	lk
SELETUSKIRI – FAKTIDE JA TÄHELEPANEKUTE KOKKUVÕTE.....	3
LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI	7
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	8
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	17
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	18

SELETUSKIRI – FAKTIDE JA TÄHELEPANEKUTE KOKKUVÕTE

Sissejuhatus

Nelisteist aastat pärast Lissaboni lepingu jõustumist pidas põhiseaduskomisjon vajalikuks koostada omaalgatusliku rakendamisaraporti, milles hinnatakse liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamist.

Raporti eesmärk on hinnata praeguste mehhanismide kasutamist liikmesriikide parlamentide osalemiseks Euroopa poliitilises protsessis ja selle arendamise tulevikuväljavaateid. Hinnangu põhjal käsitletakse raportis võimalikke viise nende mehhanismide parandamiseks, et liikmesriikide parlamente üldisele lõimumisprotsessile lähemale tuua. Selles võetakse arvesse pärast eelmise rakendamisaraporti heakskiitmist toimunud arutelusid ja soovitusi, mille on esitanud näiteks Euroopa tuleviku konverents ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühm „Teeme vähem, aga paremini“.

I. Liikmesriikide parlamentide peamine ülesanne: Euroopa poliitika kontrollimine, volitades selleks riikide valitsusi, mis on esindatud Euroopa Liidu Nõukogus ja Euroopa Ülemkogus

Lissaboni leping sai tuntuks parlamentide lepinguna just sel põhjusel, et sellega laiendati tunduvalt Euroopa Parlamendi volitusi, tunnustades liikmesriikide parlamentide põhiseaduslikku rolli Euroopa raamistikus. Parlamendid hakkasid täitma olulist osa liidu demokraatliku õiguspärasuse kindlustamisel, selle pluralismi ja mitmekesisuse edendamisel ning selle põhiseadusliku toimimise tagamisel.

Nii eri valitsustasandite poliitilised osalejad kui ka teadlased näevad riikide parlamente oluliste osalejatena, kes aitavad tugevdada ELi projekti demokraatlikku alust. Eelkõige on liikmesriikide parlamentide aktiivne osalemine ELi asjades ja riikide valitsuste tõhustatud kontroll riikide parlamentide poolt väga olulised ELi institutsioonilise süsteemi demokraatliku vastutuse ja legitiimsuse tagamisel. Vaatamata sellele, et liikmesriikide parlamendid on aluslepingute tekstis välja toodud, saaks nende võimalusi ELi asjades kaasa rääkida veelgi parandada. Liikmesriikide parlamendid on valmis ELi asjades aktiivsemalt osalema, tegeledes ELi poliitika ja õigusaktidega sisulisemalt, mitte ainult subsidiaarsuse küsimustes. Üha rohkem räägitakse sellest, kas oleks võimalik anda liikmesriikide parlamentidele võimalus sekkuda kogu otsustusprotsessi jooksul.

Institutsioonide demokraatlik toimimine eeldab, et otsuste tegijad peavad oma tegevuse eest vastutama. Selles osas on Euroopa institutsioonilisel süsteemil üks eriomadus: Euroopa Liidu Nõukogu kui riigi tasandi täitevametnikest koosnev institutsioon on samaaegselt nii seadusandja kui ka täitevvõimu esindaja. Selline kaksikroll muudab selle institutsiooni üle teostatava poliitilise kontrolli keerulisemaks, kuna Euroopa Parlamendi õigused on piiratud. Sellega seoses on liikmesriikide parlamentidel oluline roll liidu demokraatliku toimimise tagamisel kontrolli abil, mida nad teostavad oma riikide valitsuste Euroopa poliitika üle, nagu on sätestatud aluslepingus.

Seda kontrolli raskendab aga nõukogu töö läbipaistmatus, mis hoolimata mõningatest positiivsetest muudatustest siiski püsib. Juurdepääs teabele, mis on riigi valitsuse üle poliitilise kontrolli teostamise eeltingimus, on loomulikult ja eelkõige riigisiseste normide ja

tavade küsimus, ja need on liikmesriikides väga erinevad. Siiski võiks edendada ühiseid miinimumnorme, et muuta nõukogu töö riikide parlamentide jaoks läbipaistvamaks. Eelkõige tuleks läbipaistvamaks muuta riikide hääletused nõukogus, mis peaksid olema avalikud, ja eelistatavalt ka nõukogu istungid, mis peaksid samuti olema edaspidi avalikud. Liikmesriikide tegevuse ja hääletustulemuste jälgimine nõukogus oleks tegelikult kõige tõhusam viis, kuidas riikide parlamendid saaksid teostada nõuetekohast kontrolli oma valitsuste Euroopa poliitika üle.

II. Liikmesriikide parlamentide konkreetne põhiseaduslik panus Euroopa tasandil: Euroopa poliitilise sfääri loomine

Kui Lissaboni lepingus taotletakse lähedasemat suhet liikmesriikide parlamentide ja Euroopa institutsioonide vahel, on see nii seetõttu, et parlamentidelt oodatakse oma konkreetse panuse andmist lisaks sellele, mida valitsused annavad oma esindajate sõnavõttudega ning nõukogus ja ülemkogus hääletades. Liikmesriikide parlamentide Euroopa elus osalemise ja liikmesriikide valitsuste nõukogus ja ülemkogus osalemise vahel valitseb tõeline põhiseaduslik *differentia specifica*. Kui valitsused esindavad üht poliitilist seisukohta, mis peegeldub valitsuse ühtsel hääletamistel, siis liikmesriikide parlamendid on pluralismi ja sisemise mitmekesisuse väljendus (ilma et see piiraks ranget kinnipidamist parlamendisiseselt väljendatud enamuse tahtest). See eriline panus, mille liikmesriikide parlamendid saavad omalt poolt Euroopa tasandil anda, on just see liikmesriigisiseste nägemuste mitmekesisus (proportsionaalselt esindatuna). Ometi on tehtud vähe selleks, et juhtida tähelepanu liikmesriikide parlamentide asendamatule põhiseaduslikule funktsioonile Euroopa elus. See funktsioon aitab tugevalt kaasa tõelise Euroopa poliitilise sfääri ja tõelise autentse avaliku sfääri loomisele. Vähemuse seisukohad ühe liikmesriigi parlamendis võivad tegelikult langeda kokku enamuse seisukohaga mõne teise liikmesriigi parlamendis ja nendevaheline suhe on märk Euroopa poliitilise areeni esilekerkimisest. Muu hulgas kuulub raporti eesmärkide hulka selle lõhe ületamine. Esiteks toetatakse selleks otsustavalt sisemise pluralismi väljendumist liikmesriikide parlamentide delegatsioonides kõigil ühisüritustel ja vastavalt fraktsioonide proportsioonidele. Teiseks võimaldatakse vähemusfraktsioonidel, kes esindavad vähemuse seisukohta, lisada oma eriarvamus põhjendatud arvamusele, seadmata kahtluse alla ootust, et vastu võetud arvamused väljendavad enamuse taht.

III. Täieliku institutsioonidevahelise koostöö poole püüdlemine: Euroopa poliitilise sfääri kujundamine

Euroopa poliitilise areeni loomist edendab muidugi ka kõikvõimalike juba toimivate algatuste tugevdamine. Tegelikult on jätkuv koostöö ELi institutsioonide ja liikmesriikide parlamentide vahel viimase kümnendi jooksul tunduvalt paranenud.

Kuna see koostöö on tihedalt seotud liikmesriikide endi seadusandlike institutsioonide vahelise dialoogiga, on veel arenguruumi. Kõigepealt tuleb praeguse suhteraamistiku lihtsustamiseks teha pingutusi ELi ja liikmesriikide parlamentide vahel, mis puudutab muu hulgas Euroopa Liidu parlamentide esimeeste konverentsi, COSACit, parlamentidevahelist konverentsi stabiilsuse, majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta ELis, parlamentaarse ühiskontrolli Europoli töörühma, parlamentidevahelisi komisjonide kohtumisi ja parlamentaarseid ühiskohtumisi, kui tuua vaid mõned näited. Komisjonipõhise lähenemisviisi arendamine oleks selleks väga kasulik.

Parlamentidevahelisest koostööst väsimise vältimiseks tuleb sellist koostööd paremini koordineerida ning ajaliselt ja sisuliselt paremini kavandada. Lisaks on vaja paremat koostööd liikmesriikide parlamentide ja parlamendikodade endi vahel, et nad saaksid kasutada olemasolevaid mehhanisme ELi asjade mõjutamiseks. Eelistatav tundub olevat parlamendikomisjonidel põhinev lähenemisviis parlamentidevahelisele koostööle.

Korraldada tuleks Euroopa nädal, mis võiks toimuda samaaegselt 27 liikmesriigi parlamentides ja kus peaksid osalema volinikud, Euroopa Parlamendi liikmed ja nõukogu eesistujariigi ministrid, et arutada Euroopa küsimusi riikide ja vajaduse korral piirkondlike parlamentide liikmetega. Euroopa nädal tooks kaasa liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi kodukorra reformi, ohustamata iga parlamendi sõltumatut eelisõigust.

IV. Liikmesriikide parlamentide roll seoses subsidiaarsuse kontrolliga

Olles teadlikud, et see on üks nende kõige olulisematest põhiseaduslikest pädevustest, on liikmesriikide parlamendid üksmeelsed oma hinnangus teatavate piirangute kohta varajase hoiatamise süsteemi toimimises, millega võib käivitada kollase või oranži kaardi menetluse.

Liikmesriikide parlamentide esitatud põhjendatud arvamused ei näi ELi õigusloomeprotsesse aeglustavat ega peatavat peamiselt seetõttu, et need arvamused tuleb esitada kaheksa nädala jooksul alates hetkest, mil komisjon on esitanud seadusandliku ettepaneku. Samas on see tähtaeg siiski piirav tegur, mis pärsib liikmesriikide parlamentide põhjendatud arvamuste esitamist, mistõttu peavad kõik protsessi olulised osalised seda ebapiisavaks, kuna keerukate õigusaktide pakettide üksikute osade edastamisel riikide parlamentidele esineb viivitusi ja lisaks on ühiseid pühadeperioode, mil enamik liikmesriikide parlamente on puhkusel. Seda ei saa siiski muuta ilma aluslepingu muutmiseta. Eelmises rakendamisarportis tehti ettepanek võtta kasutusele tehniline teatamisperiood, mis tegelikult pikendaks kaheksanädalast ajavahemikku. Seega hakkas komisjon alates 2019. aastast leevendusmeetmena jätma liikmesriikide parlamentidele põhjendatud arvamuste saatmiseks kaheksanädalase tähtaja määramisel välja aastalõpu pühadeperioodi. Sellegipoolest tuleb aluslepingute võimalike muudatuste üle peetavates aruteludes kaaluda tähtaja pikendamist, nagu seda nõuavad liikmesriikide parlamendid.

Kuna tundub, et riikide parlamendid ja Euroopa institutsioonid tõlgendavad subsidiaarsuse põhimõtet erinevalt, võib sellel olla teatav mõju varajase hoiatamise süsteemi rakendamisele, kuna see vähendab süsteemi tõhusust. Seda tegelikkust käsitletakse ka Euroopa tuleviku konverentsi soovitusetes, milles pakuti välja mitmesuguseid ideid. Seetõttu aitaks subsidiaarsuse põhimõttest ühisele arusaamale jõudmine, võttes arvesse algselt Amsterdami lepingule lisatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse protokollis sisalduvaid kriteeriume, Euroopa Kohtu asjakohast kohtupraktikat ja komisjoni enda praktikat, suurendada selgust selle põhimõtte kohaldatavuse ja hindamise osas. Subsidiaarsuse põhimõttest liiga kitsa nägemuse vältimiseks võiks selles ühises arusaamas püüda käsitleda ka subsidiaarsuse kitsama ja laiema tähenduse eristamist, kusjuures viimane hõlmab ka pädevuse andmist ja proportsionaalsust.

Nn rohelise kaardi menetlust, mida käsitleti 2018. aasta aruandes, arutati ka Euroopa tuleviku konverentsil, kus meetme 40(2) raames tehti ettepanek, et riikide parlamentidele (ja seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele) antaks võimalus esitada Euroopa tasandil seadusandlik algatus. See Euroopa tuleviku konverentsi meede nõuaks aluslepingu läbivaatamist. Tunnustades liikmesriikide parlamentide rolli Euroopa Liidus, tuleks rõhutada,

et nad ei moodusta liidu institutsioonilises raamistikus n-ö kolmandat koda, mistõttu ei tohiks neile anda otsest algatusõigust. Nagu eelmises rakendamisraportis selgitati, oleks sellisel uuendusel tingimata kolm piirangut: esiteks ei saa see olla tõeline seadusandlik algatus, kuna see õigus on üksnes komisjonil (ei parlament ega nõukogu ei või praegu õigusakti algatada, kuigi aluslepingu mis tahes tulevase läbivaatamise korral tuleks Euroopa Parlamendile seadusandliku algatuse õigus anda); teiseks ei tohi seda kasutada seoses olemasolevate ELi õigusaktide kehtetuks tunnistamisega, kuna sellisel juhul toimiks vahend vastupidise punase kaardina; ja kolmandaks ei tohiks sellega kaasneda mingeid õigusi muudatuste sisseviimiseks Euroopa õigusaktidesse (sellega võetaks endale pädevusi, mis on aluslepingutes määratud Euroopa Parlamendile ja nõukogule). Seega on tegu väga kiiduväärse ideega, kuna see peegeldab õiget arusaama subsidiaarsusest, mis tähendab, et liikmesriikide parlamendid tunnustavad asjaolu, et mõned teemad kuuluvad liidu ainupädevusse. Täieliku kasutuselevõtu korral tähendaks see õigust esitada ettepanekuid või soovitusi, mis sarnaselt paralleelsete mehhanismidega võivad liikmesriikide parlamentide toetuskünnist ületades tuua kaasa komisjoni kohustuse esitada keeldumise korral põhjendatud vastus. Lisaks peaks Euroopa Parlament kõigepealt seda ettepanekut toetama.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Raportöör kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamise kohta (2023/2084(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 5 pädevuste andmise ja subsidiaarsuse kohta, artikli 10 lõiget 1 esindusdemokraatia kohta, artikli 10 lõiget 2 ELi kodanike esindatuse kohta, artikli 10 lõiget 3 ELi kodanike õiguse kohta osaleda liidu demokraatias, artikli 10 lõiget 4 Euroopa tasandi erakondade rolli kohta, artiklit 11 osalusdemokraatia kohta, artiklit 12 liikmesriikide parlamentide rolli kohta, artikli 48 lõiget 3 tavalise läbivaatamismenetluse kohta ja artikli 48 lõiget 7 (sillaklausel),
- võttes arvesse Amsterdami lepingule lisatud protokoll nr 1 riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus¹ ning Lissaboni lepingule lisatud protokoll nr 2 subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta²,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 15 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 41 ja 42,
- võttes arvesse oma 7. mai 2009. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vaheliste suhete arendamise kohta vastavalt Lissaboni lepingule³, 16. aprilli 2014. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vaheliste suhete kohta⁴ ning 19. aprilli 2018. aasta resolutsiooni aluslepingute nende sätete rakendamise kohta, mis käsitlevad liikmesriikide parlamente⁵,
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist (COM(2012)0734),
- võttes arvesse komisjoni 11. juuli 2019. aasta aastaaruannet subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise ning suhete kohta liikmesriikide parlamentidega 2018. aastal (COM(2019)0333), 30. juuni 2020. aasta aruannet 2019. aasta kohta (COM(2020)0272), 23. juuli 2021. aasta aruannet 2020. aasta kohta (COM(2021)0417) ja 1. augusti 2022. aasta aruannet 2021. aasta kohta (COM(2022)0366),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi riikide parlamentidega suhtlemise direktoraadi aastaaruandeid, eriti 2022. aasta aruannet Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide vaheliste suhete kohta,
- võttes arvesse oma 20. jaanuari 2021. aasta resolutsiooni liidu õiguse kohaldamise

---

¹ ELT C 202, 7.6.2016, lk 203.

² ELT C 115, 9.5.2008, lk 206.

³ ELT C 212 E, 5.8.2010, lk 94.

⁴ ELT C 443, 22.12.2017, lk 40.

⁵ ELT C 390, 18.11.2019, lk 121.

järelevalve kohta 2017., 2018. ja 2019. aastal⁶ ning 19. mai 2022. aasta resolutsiooni õigusriigi olukorda käsitleva Euroopa Komisjoni 2021. aasta aruande kohta⁷,

- võttes arvesse oma 24. juuni 2021. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu õigusloome kvaliteedi ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse kohta – raport parema õigusloome kohta, mis käsitleb aastaid 2017, 2018 ja 2019⁸,
- võttes arvesse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ 10. juuli 2018. aasta aruannet, milles käsitletakse aktiivse subsidiaarsuse kontseptsiooni kui uut töömeetodit⁹,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi seisukoha kohta Euroopa tuleviku konverentsi kohta¹⁰ ja 4. mai 2022. aasta resolutsiooni Euroopa tuleviku konverentsi järelduste järelmeetmete kohta¹¹,
- võttes arvesse oma 9. juuni 2022. aasta resolutsiooni konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks¹²,
- võttes arvesse 22. novembri 2023. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks¹³,
- võttes arvesse majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu artiklit 13, milles sätestatakse parlamentidevaheliste konverentside korraldamine, et arutada eelarvepoliitikat ja teisi lepinguga hõlmatud küsimusi,
- võttes arvesse oma 15. märtsi 2023. aasta resolutsiooni majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta 2023 kohta¹⁴,
- võttes arvesse 24. ja 25. aprillil 2023 Prahas toimunud Euroopa Liidu liikmesriikide parlamentide esimeeste konverentsi eesistuja järeldusi¹⁵,
- võttes arvesse 14.–16. mail 2023 Stockholmis toimunud Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide LXIX konverentsi (COSAC) täiskoguistungi järeldusi¹⁶,
- võttes arvesse 30. juunil ja 1. juulil 2023 Léonis toimunud rahvusvahelise parlamentarismi päeva tähistamiseks korraldatud konverentsil vastu võetud Léoni deklaratsiooni parlamentarismi kohta, milles käsitletakse parlamentide tugevdamist

---

⁶ ELT C 456, 10.11.2021, lk 56.

⁷ ELT C 479, 16.12.2022, lk 18.

⁸ ELT C 81, 18.2.2022, lk 74.

⁹ „Aktiivne subsidiaarsus – uus töömeetod“, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ [aruanne](#), 10. juuli 2018.

¹⁰ ELT C 270, 7.7.2021, lk 71.

¹¹ ELT C 465, 6.12.2022, lk 109.

¹² ELT C 493, 27.12.2022, lk 130.

¹³ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0427.

¹⁴ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0078.

¹⁵ <https://parleu2022.cz/wp-content/uploads/2023/04/EUSC-Prague-Presidency-Conclusions-final-EN-1.pdf>.

¹⁶ <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a88827df1e018828991e660000/Contribution%20adopted%20by%20the%20LXIX%20COSAC.pdf>.

demokraatia edendamiseks¹⁷,

- võttes arvesse kodukorra artiklit 54 ning esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artikli 1 punkti 1 alapunkti e ja 3. lisa,
  - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A9-0429/2023),
- A. arvestades, et liikmesriikide parlamentide aktiivne osalemine liidu asjades ja liikmesriikide parlamentide tugevam kontroll riikide valitsuste tegevuse üle on väga olulised ELi institutsioonilise süsteemi demokraatliku vastutuse võtmise ja legitiimsuse tagamisel;
- B. arvestades, et liikmesriikide parlamendid „aitavad aktiivselt kaasa liidu nõuetekohasele toimimisele“ (ELi lepingu artikkel 12) ja neil on koos Euroopa Parlamendiga oluline roll ELi projekti demokraatliku legitiimsuse tugevdamisel ja kodanike usalduse ning Euroopa projekti kestlikkuse ja vastupanuvõime suurendamisel;
- C. arvestades, et praegused vahendid liikmesriikide parlamentide osalemiseks Euroopa asjades on nii poliitikakujundajate kui ka üldsuse jaoks suures osas tundmatud; arvestades, et on vaja suurendada teadlikkust nendest vahenditest;
- D. arvestades, et liikmesriikide valitsuste aruandekohustus oma parlamentide ees ja parlamentaarne kontroll Euroopa asjades, mis sõltub liikmesriikides kehtivatest tavadest, on praegustes Euroopa Liidu aluslepingutes sätestatud liikmesriikide parlamentide rolli alustala;
- E. arvestades, et aruandmist ja kontrolli saab hõlbustada nõukogu tegevust läbipaistvamaks muutes, eriti selles osas, mis puudutab liikmesriikide hääletamistulemusi ja seisukohti; arvestades, et liikmesriikide parlamendid ja Euroopa Parlament peaksid suurendama survet nõukogule, et see tegutseks läbipaistvamalt ja annaks kogu õigusloomeprotsessi vältel oma tegevusest rohkem aru; arvestades, et juurdepääs teiste ELi institutsioonide dokumentidele võimaldab riikide parlamentidel teha igakülgset kontrolli;
- F. arvestades, et läbipaistvuse puudumine ELi seadusandlikes ja otsustusprotsessides võib kahjustada nii aluslepingutest ja asjakohastest protokollidest tulenevaid liikmesriikide parlamentide õigusi kui ka nende rolli nõukogus esindatud riikide valitsuste tegevuse kontrollimisel;
- G. arvestades, et parlamentaarne pluralism rikastab Euroopa tasandil arutelu ja on seetõttu liidule väga kasulik ning aitab parandada Euroopa asjades kaasarääkimisel parlamendivähemuste esindatust ja tasakaalustada igas parlamendis valitsevat enamust, seejuures neid täielikult austades ja nende osakaalu arvesse võttes; arvestades, et liikmesriikide parlamendivähemuste seisukohti ja esindatust tuleks ELi tasandil arvesse võtta ning need võivad osutada kasulikuks muu hulgas tulevases ELi aluslepingute läbivaatamise protsessis, austades ühtlasi riikide parlamentide pädevust oma esindatuse küsimuses;
- H. arvestades, et protokolli nr 2 artiklis 6 nähakse küll ette, et liikmesriikide parlamendid

---

¹⁷ https://www.congreso.es/backoffice_doc/prensa/notas_prensa/99181_1688138271277.pdf.

võivad konsulteerida seadusandlike volitustega piirkondlike parlamentidega, kuid viimaste roll sõltub suuresti riigisisisest korraldusest ja väga sageli on neil vaid nõuandev roll; arvestades, et komisjon, nõukogu, liikmesriigid ja nende parlamendid peaksid võtma arvesse seadusandlike volitustega piirkondlike parlamentide rolli ja soodustama nende kaasamist, eriti kui see võib mõjutada piirkondlikke ainupädevusi;

- I. arvestades, et paljudel Regioonide Komitee liikmetel on piirkondlike organite valimistel saadud mandaat; arvestades, et võiks pidada arutelu Regioonide Komitee rolli üle piirkondlike parlamentide lähendamisel üldisele integratsiooniprotsessile ja Euroopa demokraatia tugevdamisel;
- J. arvestades, et liikmesriikide parlamente ja nende rolli ELi institutsioonilises raamistikus on käsitletud mitmes Euroopa tuleviku konverentsi lõpptulemust käsitlevas aruandes sisalduvas ettepanekus; arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsi kogemused näitasid, et liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vaheline koostöö kannab vilja;
- K. arvestades, et liikmesriikide parlamendid on alati kaasatud ka Euroopa aluslepingute läbivaatamisse, eelkõige eesmärgiga tugevdada ELi parlamentaarset mõõdet ja elavdada demokraatiat; arvestades, et Euroopa Parlament võttis 9. juunil 2022. aastal vastu resolutsiooni konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks;
- L. arvestades, et Euroopa avalikku ruumi puudutavate küsimuste lahendamist võiks toetada mitmete liidu tegevuskava käsitlevate foorumite kaudu ning see võiks toimuda ühise Euroopa nädala raames, mille jooksul liikmesriikide ja piirkondlike parlamentide liikmed arutaksid samal ajal Euroopa asju volinike, Euroopa Parlamendi liikmete ja nõukogu eesistujariigi ministritega; arvestades, et tõelise Euroopa avaliku sfääri arendamisele tuleks kasuks ka kodanike suurem teadlikkus, osalemine ja dialoog nendega;
- M. arvestades, et liikmesriikide parlamentide kaasamist ELi asjadesse tuleks tugevdada ka temaatilise, komisjonidepõhise või vajaduspõhise lähenemisviisi alusel; arvestades, et parlamentidevaheliste komisjonide kohtumiste pidamise vormi tuleks veelgi täpsustada;
- N. arvestades, et liikmesriikide parlamendid on näidanud üles huvi osaleda aktiivsemalt ELi poliitika ja õigusaktide sisu kujundamises ja seda mitte üksnes varajase hoiatamise süsteemi (EWS) raames, mis puudutab vaid subsidiaarsust;
- O. arvestades, et liikmesriikide parlamentide rakendatav õigus kontrollida subsidiaarsuse põhimõtte järgimist varajase hoiatamise süsteemi raames on suurendanud liikmesriikide parlamentide kaasatust ELi otsustusprotsessi;
- P. arvestades, et liikmesriikide parlamentide esitatud põhjendatud arvamused tugevdavad Euroopa õigusloomeprotsessi, kuna neis hinnatakse vastavust subsidiaarsuse põhimõttele; arvestades, et protokoll nr 1 artiklis 4 sätestatud kaheksanädalane tähtaeg on osutunud ebapiisavaks, et kontrollida õigeaegselt subsidiaarsuse põhimõtte järgimist, ja seda tuleks aluslepingute järgmise läbivaatamise käigus pikendada;
- Q. arvestades, et Euroopa tasandi erakondadel on oluline roll ELi ja liikmesriikide parlamentide vahelise lõhe ületamisel; arvestades, et regulatiivsed tõkked takistavad Euroopa tasandi erakondade ja riigi tasandi erakondade vahelist sisukat koostööd;

arvestades, et kaaluda võib uuenduslikke ja tõhusamaid liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahelise koostöö võimalusi, sealhulgas intensiivsemat dialoogi poliitiliste rühmituste ja fraktsioonide vahel;

- R. arvestades, et 2018. aasta rakendamisaruanDES soovitati anda liikmesriikide parlamentidele võimalus esitada komisjonile läbivaatamiseks konstruktiivseid ettepanekuid, võttes nõuetekohaselt arvesse komisjoni algatusõigust;
- S. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsil soovitati anda liikmesriikide parlamentidele ja seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele võimalus esitada Euroopa tasandil seadusandlike algatusi, mis annaks neile võimaluse teha komisjonile läbivaatamiseks konstruktiivseid ettepanekuid, olles selleks eelnevalt saanud Euroopa Parlamendi toetuse ning võttes nõuetekohaselt arvesse komisjoni algatusõigust; arvestades, et Euroopa Parlamendi täieliku algatusõiguse saavutamise eesmärki on parlamendi praeguse koosseisu ametiajal rõhutatud mitmel korral;
- T. arvestades, et Euroopa Parlament nõudis oma 9. juuni 2022. aasta resolutsioonis Euroopa Parlamendile üldise otsese seadusandliku algatusõiguse andmist; arvestades, et pärast selle õiguse andmist tuleks rohelise kaardi menetlused suunata Euroopa Parlamendile;
- U. arvestades, et punase kaardi menetluse rakendamist ei saa pidada sobivaks ja konstruktiivseks vahendiks, mis võimaldaks saavutada liikmesriikide parlamentide suurema osaluse Euroopa integratsiooniprotsessis;
- V. arvestades, et IPEXit, mis on parlamentidevaheline ELi teabevahetussüsteem riikide parlamentide ning liikmesriikide parlamentide ja Euroopa institutsioonide vahel, tuleks selle digitaalse strateegia kohaselt edasi arendada; arvestades, et Euroopa Parlamendil on selles väga oluline toetav roll;
- W. arvestades, et liikmesriikide parlamentidel on asjakohased pädevused vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas vastavalt ELi toimimise lepingu artiklitele 70, 85 ja 88, mistõttu neil peaks olema edaspidi liidu julgeoleku- ja kaitsepoliitikas oluline roll, tuginedes ühtlasi ühise välis- ja julgeolekupoliitika ja ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜVJP/ÜJKP) parlamentidevahelisele konverentsile, nagu on ette nähtud protokollis nr 1 artiklis 10;

Valitsuste tegevuse kontrollimine Euroopa asjade valdkonnas

1. on arvamisel, et Lissaboni lepingust tulenevate liikmesriikide parlamentide õiguste ja kohustuste rakendamine on tugevdanud nende rolli Euroopa põhiseaduslikus raamistikus, tagades seeläbi rohkem mitmekesisust, suurema demokraatliku legitiimsuse ja liidu parema toimimise;
2. on seisukohal, et liikmesriikide valitsuste aruandmiskohustus riikide parlamentidele, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 10 lõikes 2, on liikmesriikide parlamentide rolli alustala Euroopa Liidus; on seisukohal, et liikmesriikide parlamendid on partnerid ELi institutsioonilise tasakaalu säilitamisel; ergutab liikmesriikide parlamente täitma oma Euroopa tasandi ülesandeid täies ulatuses, et kontrollida ja mõjutada otseselt Euroopa poliitika sisu, jälgides eelkõige oma valitsuste tegevust Euroopa Ülemkogu liikmetena; kutsub liikmesriikide ja piirkondlike parlamentide liikmeid üles järgima oma

- otsusprotsessis Euroopa südametunnistust ja tõdema, et ELi poliitika avaldab nende valimisringkondadele otsest mõju; peab riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahelise koostöö häid kogemusi kiiduväärseks ning on seisukohal, et riikide parlamendid ja Euroopa Parlament võivad olla loomulikud partnerid ELi tugevama parlamentaarse mõõtme kujundamisel;
3. kutsub liikmesriike üles tagama, et riikide parlamentidele antaks piisavalt aega ja neile oleks tagatud võimekus, vahendid ja vajalik juurdepääs teabele, et nad saaksid täita oma põhiseaduslikku ülesannet kontrollida oma riigi valitsuse tegevust Euroopa tasandil ja seeläbi suurendada selle legitiimsust; rõhutab teabele juurdepääsu tähtsust ja tõdeb, et nõukogu peab kehtestama dokumentide turvalisuse tagamiseks vajalikud meetmed, võimaldades ühtlasi riikide parlamentidel teha oma valitsuste üle demokraatlikku kontrolli, kasutades selleks muu hulgas juurdepääsu nõukogu õigusaktide andmebaasile ja järgides täielikult konfidentsiaalsusnõudeid;
  4. leiab, et ELi institutsioonide töömeetodite ja otsustamisprotsesside läbipaistvus on eeltingimus, mis võimaldab liikmesriikide parlamentidel täita tõhusalt oma aluslepingutest tulenevat institutsioonilist rolli; nõuab seetõttu, et liikmesriikide hääletustulemused ja seisukohavõttud nõukogus avalikustataks; nõuab ka seda, et liikmesriikide parlamendid kasutaksid täiel määral ära oma vastavaid pädevusi, kohandades selleks muu hulgas oma sisemist korraldust, ajakavasid ja kodukorda; seab endale ja liikmesriikide parlamentidele sihiks võtta poliitilisel ja haldustasandil kasutusele uuenduslikumad ja tõhusamad koostöövahendid, sealhulgas intensiivsemad teabevahetus- ja dialoogivormid Euroopa poliitiliste rühmituste ja fraktsioonide vahel;
  5. ergutab poliitilise dialoogi tugevdamist ELi institutsioonide ja liikmesriikide parlamentide vahel ja tuletab meelde, et otsused tuleb teha kooskõlas põhiseaduslike pädevuste, ELi aluslepingute ja ELi õigustikuga ning võttes arvesse kohalike, piirkondlike, riiklike ja ELi asutuste vastavate pädevuste selget piiritlemist otsustamisel;
  6. täheldab, et Euroopa poolaasta vastavusse viimine liikmesriikide parlamentide tegevuskavadega võiks aidata majanduspoliitikat omavahel veelgi paremini koordineerida, toonitades samas, et seejuures ei tohiks eirata omavalitsemise volitusi ja iga parlamendikoja konkreetset kodukorda;
  7. nõuab liikmesriikide parlamentidele jõulisemat rolli riikliku eelarve- ja majanduspoliitilise dialoogi perioodi ärakasutamisel, mille jooksul liikmesriikide parlamendid saaksid teha koostööd, arutada Euroopa poolaasta küsimusi ja anda sellesse oma panuse, volitades oma valitsusi suhtlema komisjoni ja nõukoguga;

Euroopa avaliku ruumi kujundamine

8. rõhutab, kui oluline on sellega seoses eri erakondade liikmete proportsionaalse esindatuse põhimõte; soovib seetõttu, et poliitiline mitmekesisus peaks kajastuma ka liikmesriikide parlamentide nende delegatsioonide koosseisus, kes suhtlevad Euroopa institutsioonidega;
9. märgib ära asjaolu, et varajase hoiatamise süsteemi raames või väljaspool seda avaldatud liikmesriikide parlamentide arvamustes võiks olla esitatud parlamendi enamuse siduv tahe; toetab sellegipoolest ideed anda liikmesriikide parlamentide poliitilistele vähemustele võimalus väljendada oma lahknevaid seisukohti, mis võiksid olla lisatud selliste arvamuste lisadesse;

10. on veendunud, et suhtlust liikmesriikide parlamentidega saab kaudselt tugevdada Euroopa tasandi erakondade mõjuvõimu suurendamisega; kordab oma pikaajalist üleskutset võimaldada neil erakondadel aktiivselt osaleda liikmesriikide poliitilises sfääris ja toetada ELi teemasid käsitledes nende liikmeserakondi; nõuab, et kiiresti viidaks lõpule Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 (mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist)¹⁸ uuesti sõnastamine, et Euroopa tasandi erakondadel oleks võimalik toetada oma liikmeserakondi Euroopa Parlamendi valimiste kampaanias ja ELi küsimusi puudutavates referendumikampaaniates;
11. on veendunud, et iga-aastase Euroopa nädala ellukutsumine võimaldaks Euroopa Parlamendi liikmetel, Euroopa Komisjoni volinikel ja nõukogu eesistujariikide ministritel külastada kõiki riiklikke ja vajaduse korral piirkondlikke parlamente, et koos kohalike parlamendiliikmetega liidu tegevuskava arutada ja seda neile selgitada; teeb ettepaneku alustada arutelu liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahelise poliitilise ühisdeklaratsiooni või raamlepingu koostamise üle seoses kavandatava Euroopa nädala korraldamisega, et luua poliitilisel, institutsioonilisel ja haldustasandil sidusam koostööraamistik; on seisukohal, et Euroopa nädala kavandamisel peaks võtma õppust praegustest ja varasematest foorumitest, nagu Euroopa poolaasta konverentsi parlamentaarne nädal, stabiilsust, majanduse koordineerimist ja juhtimist Euroopa Liidus käsitlev parlamentidevaheline konverents ning Euroopa tuleviku konverents; on lisaks arvamusel, et liikmesriikide erakondade ja Euroopa fraktsioonide poliitiliste perekondade ja leeride kohtumised ELi parlamentidevahelise koostöö raames võivad pakkuda lisaväärtust tõelise Euroopa poliitilise arutelu näol;
12. on seisukohal, et kandidaatriikide parlamentide suurem kaasamine on oluline vahend ELi laienemisstrateegia edukuse saavutamiseks; teeb ettepaneku kaasata kavandatavasse Euroopa nädalasse ka kandidaatriikide parlamentide esindajad;

Varajase hoiatamise süsteemi reformi toetamine

13. rõhutab, et liikmesriikide parlamentidele Lissaboni lepinguga antud kõige olulisem õigus oli võimalus kontrollida subsidiaarsuse põhimõtte järgimist ELi seadusandlike menetluste varajases etapis;
14. märgib, et kollase ja oranži kaardi menetlusi ei ole laialdaselt kasutatud; teeb ettepaneku, et kõik ELi institutsioonid ja liikmesriigid lepiksid kokku subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimise ühises käsituses, mis põhineb algsel Amsterdami lepingul, Euroopa Kohtu asjakohasel kohtupraktikal ja komisjoni enda kogemusel; on seisukohal, et selle ühise arusaama kujundamine peaks hõlmama kõiki subsidiaarsuse elemente ja sellele võiks kaasa aidata uute koostöovahenditega;
15. võtab teadmiseks liikmesriikide parlamentide esitatud taotluse pikendada protokoll nr 1 artiklis 3 ette nähtud kaheksanädalast perioodi, mille jooksul nad saavad esitada põhjendatud arvamusi; toonitab sellegipoolest, et praeguses aluslepingute raamistikus sellist pikendamist ette ei nähta; märgib, et komisjon hakkas alates 2019. aastast leevendusmeetmena jätma liikmesriikide parlamentidele põhjendatud arvamuste saatmiseks kaheksanädalase tähtaja määramisel välja aastalõpu pühadeperioodi; on seetõttu seisukohal, et aluslepingute järgmise läbivaatamise ajal tuleks kaaluda 12-

---

¹⁸ ELT L 317, 4.11.2014, lk 1.

nädalase tähtaja kehtestamist;

16. nõuab, et liikmesriikide parlamendid lisaksid seadusandlike volitustega piirkondlike parlamentide põhjendatud arvamused oma lõplikesse põhjendatud arvamustesse, mis saadetakse Euroopa Parlamendi presidendile, nõukogu eesistujale ja komisjoni presidendile, kui see mõjutab piirkondlikke ainupädevusi;
17. teeb ettepaneku luua süsteem, mida mõnikord nimetatakse rohelise kaardi menetluseks, mille kohaselt vähemalt kolmandik liikmesriikide parlamentidest saab paluda komisjonil või Euroopa Parlamendil (pärast seda, kui viimasele on antud üldine otsene algatusõigus) esitada ettepanekuid, et ergutada Euroopa Liitu käsitlevat arutelu; soovib sellega seoses, et komisjonil või Euroopa Parlamendil võiks olla kaalutusõigus küsimuses, kas võtta selliseid ettepanekuid arvesse või esitada ametlik vastus, tuues välja arvesse võtmata jätmise põhjused; juhib tähelepanu asjaolule, et see menetlus ei saa sisaldada algatusõigust ega õigust õigusakte tühistada või neid muuta, kuna see õõnestaks nn liidu meetodit ja pädevuste jaotust liikmesriikide ja Euroopa tasandil, rikkudes sellega aluslepinguid;

Õigus teabele

18. kinnitab, et Euroopa Liidu lepingu artikliga 12 ja protokolliga nr 1 antakse liikmesriikide parlamentidele õigus saada teavet otse Euroopa institutsioonidelt; teeb ettepaneku laiendada õigust saada teavet ka seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele;
19. soovib liikmesriikide parlamentidel kasutada IPEXi platvormi õigeaegselt, et tagada riigisisese kontrollimehhanismi varane käivitamine; soovib kasutada IPEXi platvormi kanalina, mille kaudu jagada süsteemselt teavet ja juhtida varakult tähelepanu subsidiaarsusega seotud probleemidele; väljendab heameelt IPEXi suuniste ajakohastatud versiooni üle, mis kiideti heaks peasekretäride 2023. aasta veebruarikuu koosolekul ja on kohandatud IPEXi platvormi uuele versioonile, võttes arvesse selle pakutavaid võimalusi ja vahendeid;

Parema institutsioonidevahelise koostöö kavandamine

20. võtab teadmiseks Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide koostöö Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverentsi ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika parlamentidevahelise konverentsi raames ning majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu artikli 13 raamistikus; võtab lisaks teadmiseks uuemad parlamentidevahelise koostöö vormid, nagu Europoli parlamentaarse ühiskontrolli tööühm ja parlamentidevaheline komisjonide koostumine Eurojusti tegevuse hindamiseks; rõhutab, et sellist koostööd tuleks arendada konsensusel, teabevahetuse ja konsulteerimise põhimõtetele tuginedes, et liikmesriikide parlamendid saaksid kontrollida oma valitsuste ja haldusasutuste tegevust;
21. kordab uuesti, et praegust liidu ja liikmesriikide vaheliste suhete raamistikku võiks lihtsustada ja ühtlustada, et muuta see tõhusamaks ja tulemuslikumaks; nõuab sellega seoses, et vaadataks läbi liidu ja liikmesriikide parlamentide koostöö olemasolevate platvormide ja foorumite raames, et neid suhteid tugevdada ja praeguste vajadustega kohandada; julgustab Euroopa institutsioone ja seadusandlike volitustega piirkondlikke parlamente üksteisega aktiivsemalt koostööd tegema ja otse suhtlema, järgides täielikult

liikmesriikide parlamentide rolli ja pädevusi;

22. juhib tähelepanu asjaolule, et poliitilise ja tehnilise dialoogi tugevdamine parlamendikomisjonide ja fraktsioonide vahel nii liikmesriikide kui ka Euroopa tasandil oleks ülimalt tulemuslik samm täieliku parlamentidevahelise koostöö suunas; soovib selleks suurendada riiklikul tasandil teadlikkust võimalikest koostöövahenditest; teeb seetõttu ettepaneku eraldada selle eesmärgi saavutamiseks lisaressursse, et muu hulgas rahastada videokonverentside kasutamist, personalivahetust või katseprojekte;
23. tunnistas protokoll nr 1 artiklite 9 ja 10 alusel loodud parlamentidevaheliste komisjonide koostumiste asjakohasust ja komisjonide meetodi valdkondlikku edu parlamentidevahelises koostöös; on arvamisel, et institutsioonidevahelist koostööd oleks võimalik parandada, kui Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide liikmed omistaksid parlamentidevaheliste komisjonide koostumistele suuremat tähtsust ja kui kohtumisi valmistataks ette tihedamas koostöös; on seisukohal, et kodukorda võiks muuta, et reguleerida tõhusamaid koostöövorme riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahel, austades täielikult nende institutsioonilist pädevust ja pädevuste jaotust;
24. soovib kaasata liikmesriikide parlamendid täielikult ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika jätkuvasse väljatöötamisse; on veendunud, et selline kaasamine peaks toimuma tihedas koostöös Euroopa Parlamendiga, kooskõlas protokoll nr 1 artikliga 10 ning võttes täielikult arvesse riikide põhiseaduste sätteid, milles käsitletakse julgeoleku- ja kaitsepoliitikat; kutsub liikmesriikide parlamente üles kaaluma üksikasjalikumalt kaitsevõime prioriteediks seadmist ELi tasandil, sealhulgas parlamentidevaheliste ühiskohtumiste kaudu riikide parlamentide esindajate ja Euroopa Parlamendi liikmete osalusel, ÜVJP/ÜJKP parlamentidevaheliste konverentside raames ning poliitilise dialoogi teel;
25. tuletab meelde, kui oluline on tõhustada liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi koostööd ja dialoogi uurimisõiguse valdkonnas;
  - o
  - o o
26. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	7.12.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 17 -: 1 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Gerolf Annemans, Damian Boeselager, Włodzimierz Cimoszewicz, Salvatore De Meo, Charles Goerens, Sandro Gozi, Max Orville, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Guy Verhofstadt, Rainer Wieland
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Mercedes Bresso, Christian Doleschal, Pascal Durand, Maite Pagazaurtundúa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Javier Zarzalejos

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

17	+
PPE	Salvatore De Meo, Christian Doleschal, Sven Simon, Rainer Wieland, Javier Zarzalejos
Renew	Sandro Gozi, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Guy Verhofstadt
S&D	Gabriele Bischoff, Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Damian Boeselager

1	-
ECR	Jacek Saryusz-Wolski

2	0
ID	Gerolf Annemans, Antonio Maria Rinaldi

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu